

แนวปฏิบัติที่ดีด้านที่ 5

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: แนวทางการยกระดับสมรรถนะ บุคลากร มหาปชาบดีเถรี วิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์เพื่อให้บรรลุตามภารกิจสำคัญของวิทยาลัย

คณะผู้จัดทำ

1. พระอุดมธีรคุณ
2. อาจารย์พนมมาศ บำรุงศิลป์
3. แม่ชีวรินทร ฟองลาที

หน่วยงาน/ส่วนงาน มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์

1. ประวัติหน่วยงานหรือส่วนงาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ (Mahapajapati Buddhist College) ตั้งอยู่เลขที่ 95 หมู่ 7 ต.ภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา 30150 ในปี พ.ศ. 2537 มูลนิธิ สถาบันแม่ชีไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ในพระอุปถัมภ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตาตามาตุ ได้ดำริร่วมกันในการกำหนดบทบาทและสถานภาพของสตรี ภายใต้โครงสร้าง ความเปลี่ยนแปลงและเงื่อนไขของสังคมที่นับวันจะทวีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ความช่วยเหลือสตรีที่ขาดโอกาสและถูกละเลยเอาเปรียบจากสังคม โดยในระยะเริ่มต้นได้ประสานการดำเนินการเพื่อกำหนดสถานภาพของแม่ชี และแสวงหาความร่วมมือในการจัดตั้งสถานศึกษาในลักษณะที่เป็นสถานศึกษาสำหรับ สตรี ที่จัดการศึกษาบนพื้นฐานเฉพาะทางพระพุทธศาสนา ใน พ.ศ. 2541 องค์การสตรีทั้งสององค์กร โดยการนำของแม่ชีคุณหญิงชนิษฐา วิเชียร เจริญ ที่ปรึกษามูลนิธิ สถาบันแม่ชีไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ประสานงานขอความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อจัดการศึกษาตามความดำริดังกล่าว และสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 12/2541 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2541 ได้มีมติสนับสนุนโครงการและให้เป็นวิทยาลัยในสังกัดมหาวิทยาลัย จึงถือว่าการจัดสร้างสถานศึกษาสำหรับสตรีนี้เป็นส่วนหนึ่งในแผนการ จัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยในระยะเริ่มต้นให้เปิดดำเนินการเรียนการสอนในสาขาวิชาพุทธศาสตร์ (Buddhist Studies) ที่สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี เลขที่ 501/1 หมู่ 3 ถนนเดชะตุงคะ แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ภายใต้ชื่อว่า “มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย” ในการเปิดการเรียนการสอนที่สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี กลุ่มองค์กรสตรีได้ดำเนินการจัดสร้างสถานศึกษาแห่งใหม่ขึ้นที่ตำบลภูหลวง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา บนเนื้อที่จำนวน 76 ไร่ 82 ตารางวา ซึ่งบริจาคโดย นายเสรี เวชโช จำนวน 57 ไร่ 82 ตารางวา และแม่ชีราตรี ตรงควัธน์ จำนวน 19 ไร่ และในปี พ.ศ. 2544 ได้เปิดการเรียนการสอนที่ 95 หมู่ 7 ตำบลภูหลวง อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันนี้เปิดสอนสาขาวิชาการ การสอนพระพุทธศาสนา และสาขาวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมี ปรัชญามหาวิทยาลัย (Philosophy) คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนว มีปณิธาน (Aspiration) คือ มุ่งเน้นให้มีนักเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา พัฒนาระบบการดำรงชีวิตในสังคมด้วยศีลธรรม ชี้นำและแก้ปัญหาสังคมด้วยหลักพุทธธรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติ วิสัยทัศน์ คือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตสตรี ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามแนวพระพุทธศาสนา สู่สากล

2. ที่มาและความสำคัญ

มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ มีการดำเนินตามพันธกิจ (Mission Statements) 5 ด้าน คือ

(1) ผลิตบัณฑิตสตรีให้มีคุณลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งทางด้านพระพุทธศาสนาและภาษาอังกฤษ

(2) ผลิตงานวิจัยตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

(3) ส่งเสริมการบริการวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

(4) อนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้ยั่งยืนและเผยแพร่สู่ระดับนานาชาติ

(5) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรขององค์กร ที่จะต้องตอบสนองต่อพันธกิจ 5 ด้านของสถาบัน จึงมีความสำคัญเพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ในยุคปัจจุบันนี้

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้บุคลากร มปถ. มีแนวทางพัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้มี ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือตามความจำเป็นในตำแหน่งงาน

3.2 เพื่อผลักดันให้บุคลากร มปถ. ได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผล การปฏิบัติงาน โดย ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าด้วยผลการปฏิบัติงาน

3.3 เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีคุณสมบัติ ความสามารถ และศักยภาพในการทำงาน สำหรับตำแหน่งงานที่สูงขึ้นในอนาคต

4. แนวทางการดำเนินงานตามหลัก PDCA

แนวทางในการดำเนินงานตามหลัก PDCA มีดังต่อไปนี้

P: Plan คือ การวางแผนการดำเนินงานในภาพรวมทั้งหมดตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2564 - เดือนมิถุนายน 2565 โดยมีการคัดเลือกประเด็น จัดการสัมมนาแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีด้านนี้จากผู้ทรงคุณวุฒิจาก ภายนอกและบุคลากรในวิทยาลัย เพื่อให้ประเด็นที่เป็นแนวทางในการยกระดับ การจัดทำคู่มือ การจัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่และการนำไปใช้ประโยชน์ การจัดเก็บข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงานด้านที่ 5 นี้ เป็นต้น

D: Do การดำเนินงานได้จัดทำตามแผนดังนี้คือ เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2564 ได้มีการประเมินและสรุปประเด็นที่จะทำ KM จากผู้บริหาร อาจารย์ และ เจ้าหน้าที่ของวิทยาลัย ในช่วงเดือน มกราคม - เดือน มีนาคม 2565 ได้จัดสัมมนาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อหาแนวปฏิบัติที่ดี มีการจัดทำคู่มือและ Infographic เดือนเมษายน พฤษภาคม 2565 ได้มีการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีทั้งในและนอกสถาบัน โดยมีการเผยแพร่ใน Website มปถ. เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่และผลักดันให้เกิดการใช้งานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เป็นต้น

C: Check คือการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านได้ เป็นไปตามแผนและมีการผลักดันเพื่อให้เกิดการยกระดับของบุคลากรให้เป็นไปตามพันธกิจ 5 ด้าน โดยมีการจัดทำโครงการเพื่ออบรมและพัฒนาสมรรถนะ เป็นต้น

A: Act คือการนำผลจากการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในปีต่อไปและจะมีการวัดและประเมินผลสมรรถนะของบุคลากรให้มีความชัดเจนมากขึ้น

5. ผลการดำเนินงาน

จากการสัมมนาการจัดการความรู้ โดยมีวิทยากรจากภายนอก คือ ผศ. ดร. ดำรง สัตยวากย์สกุล รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและพัฒนา มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก มาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ในประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับสมรรถนะ บุคลากร มหาบัณฑิตเอกรั้ววิทยาลัยใน พระสังฆราชูปถัมภ์ เพื่อให้บรรลุตามภารกิจสำคัญของวิทยาลัย จำนวน 5 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น โดยแยกตาม ภารกิจแต่ละด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ผลิตบັນทิตตสตรีให้มีคุณลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งทางด้านพระพุทธรศาสนาและ ภาษาอังกฤษ

- (1) ส่งเสริมการบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรม
- (2) การไหว้พระสวดมนต์
- (3) ส่งเสริมการมีจิตอาสา มีเมตตาและยินดีช่วยเหลือผู้อื่น
- (4) ส่งเสริมกิจกรรมการสร้างควมดี
- (5) ส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธรศาสนาทั้งภาคภาษาไทยภาษาอังกฤษ
- (6) พัฒนาทักษะด้านการสอนและวัดผลฝึกอบรม KM เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะด้านการสอนและ วัดผล
- (7) จัดทำคณะกรรมการพิจารณาข้อสอบและการวัดผล
- (8) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ โดย จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพให้ทันยุค ทันเหตุการณ์ จัดการศึกษาดูงาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5.2 ผลิตงานวิจัยตามแนวพระพุทธรศาสนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

- (1) ส่งเสริมทักษะด้านการวิจัย โดยสามารถจัดการอบรมสัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีด ความสามารถในการแข่งขัน
- (2) ส่งเสริมการนำเสนอผลงานวิชาการและการเข้าร่วมประชุมงานวิจัยงานวิชาการ ทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ
- (3) ส่งเสริมการทำ KM ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของอาจารย์ นักวิจัย
- (4) ส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัย
- (5) ส่งเสริมการจัดทำวารสารวิชาการของวิทยาลัย

5.3 ส่งเสริมการบริการวิชาการตามแนวพระพุทธรศาสนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

- (1) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะด้านการบริการวิชาการและวัฒนธรรม โดยมีการบูรณาการกับ เทคโนโลยีสารสนเทศ และ ออนไลน์
- (2) ส่งเสริมการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาความรู้และแนวคิดในการบริการวิชาการในยุคดิจิทัล

5.4 อนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้ยั่งยืนและเผยแพร่สู่ระดับนานาชาติ

- (1) ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้ยั่งยืนและเผยแพร่สู่ระดับ นานาชาติ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ออนไลน์ และ ดิจิทัล เทคโนโลยี มาบูรณาการในการ อนุรักษ์ฟื้นฟู
- (2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้วยกันระหว่าง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ในการ อนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้ยั่งยืนและเผยแพร่สู่ระดับนานาชาติ
- (3) อบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการอนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทย

5.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

- (1) ส่งเสริมภาวะการเป็นผู้นำ และความสามารถในการปรับตัว การทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย โดย จัดให้ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมภาวะการเป็น ผู้นำ

- (2) พัฒนาระบบและพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 และช่วงโควิด 19 แพร่ระบาด
- (3) จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบฯ
- (4) จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบฯ
- (5) จัดให้มีระบบประเมินสมรรถนะบุคลากรและการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรหลังจากได้รับผลการประเมิน และจัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะบุคลากรรายบุคคล

5.6 สมรรถนะ 8 ข้อ ของ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในพระสังฆราชูปถัมภ์ แยกตามสายงาน

5.6.1 สายวิชาการ

5.6.1.1 สมรรถนะหลัก (Core Competency)

- (1) มีคุณธรรมจริยธรรมยินดีช่วยเหลือผู้อื่น
- (2) มีความชำนาญในการสอนและการวิจัย
- (3) มีทักษะด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาตรฐาน
- (4) มีทักษะในยุค New Normal และศตวรรษที่ 21
- (5) มี Life Long Learning และ Global Citizen

5.6.1.2 สมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency)

- (1) มีภาวะการเป็นผู้นำและทำงานร่วมกันได้
- (2) ให้บริการวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้
- (3) อนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้ยั่งยืนและเผยแพร่สู่ระดับนานาชาติ

5.6.2 สายสนับสนุน

5.6.2.1 สมรรถนะหลัก (Core Competency)

- (1) มีคุณธรรมจริยธรรมและยินดีช่วยเหลือผู้อื่น
- (2) มีความชำนาญในงานตามตำแหน่งหน้าที่
- (3) พัฒนาตนเองตาม Life Long Learning
- (4) มีทักษะด้านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาตรฐาน
- (5) มีทักษะในยุค New Normal และศตวรรษที่ 21

5.6.2.2 สมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency)

- (1) มีภาวะการเป็นผู้นำ ทำงานร่วมกันได้
- (2) สนับสนุนการให้บริการวิชาการ
- (3) สนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมไทย

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 6.1 การร่วมมือกันในการผลักดันการยกระดับของ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และ นักศึกษา เพื่อให้ เกิดการพัฒนาและสามารถบรรลุตามภารกิจหลักของ มปถ.
- 6.2 มีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนของการยกระดับของ มปถ.
- 6.3 มีการวิเคราะห์โดยใช้หลักการ SWOT มาใช้เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน ของสมรรถนะในองค์กร และ บุคลากรของ มปถ.
- 6.4 วิเคราะห์ Gap analysis ระหว่างสมรรถนะที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน และ สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาให้ ถึงเป้าหมาย เป็นต้น
- 6.5 ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงตามหลัก PDCA ดังต่อไปนี้

P = จัดทำแผนการยกระดับสมรรถนะ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งในภาพรวมขององค์กรและรายบุคคล

D = ดำเนินการตามแผน

C = ประเมินผลการดำเนินการ

A = ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

7. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ในการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีมีปัญหและอุปสรรคดังนี้

7.1 ในการดำเนินงานยังขาดการวางแผนในการทำงานระยะสั้น กลาง และ ยาว ดังนั้นวิทยาลัยจะต้องมีแผนงานด้านนี้ทั้งสามระยะ เป็นต้น

7.2 การยกระดับสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรควรจะต้องมีการปรับ Mind set เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญต่อการยกระดับสมรรถนะของตนเอง เป็นต้น

7.3 การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนควรมีการวัดและประเมินผลในการพัฒนาทักษะ ความคิด และสมรรถนะในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

8.1 ช่วยให้บุคลากรทราบถึงระดับสมรรถนะของตนเอง (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) ว่าอยู่ในระดับใด มีจุดแข็งจุดอ่อนในเรื่องใดบ้าง และจะต้องพัฒนาสมรรถนะในเรื่องใดบ้าง เพื่อให้บรรลุตามภารกิจของวิทยาลัย

8.2 ช่วยให้บุคลากรทราบกรอบพฤติกรรมมาตรฐาน หรือพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวังให้ตนแสดงพฤติกรรมในตำแหน่งนั้นอย่างไรบ้าง และสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และเป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร

8.3 ช่วยให้พนักงานทราบถึงเส้นทางความเจริญเติบโตก้าวหน้าในสายวิชาชีพ (Career Development) ของตนเอง และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้บรรลุเป้าหมายได้ อย่างชัดเจน

8.4 ช่วยให้ผู้บริหารระดับหน่วยงานทราบถึงสมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) ที่ บุคลากรในหน่วยงานของตนเองจำเป็นต้องมีเพื่อให้การปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้นประสบความสำเร็จ และ บรรลุเป้าหมาย

8.5 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานของตนเป็นรายบุคคล

8.6 ใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคลากรของหน่วยงานให้ตรงกับคุณสมบัติของตำแหน่งงานนั้น ๆ